**Kant**

De wildgroei is er geweest en door de vele bomen van ZBO's die daarbij zijn ontstaan, is het bos niet goed meer te zien. Eerlijk gezegd kan ik mij niet voorstellen dat niet iedereen daar behoorlijk last van heeft en niet alleen mijn fractie. Deze wet wil er wat harmonisatie in aanbrengen, maar of het echt veel meer zicht geeft, vraag ik mij af; ik heb daar twijfels over.

Ik kom vervolgens bij een aantal algemene kritiekpunten. Ik wil deze even noemen, zonder op al de details in te gaan waarover door de vorige woordvoerders al vragen zijn gesteld. Ik noem de beperkte strekking van de wet: niet alle ZBO's vallen onder de wet; vele ZBO's vallen er niet onder. De kaderwet schiet naar mijn mening tekort in het oplossen van de tekortkomingen in de democratie en dat lijkt mij de kern van de zaak, want dat is toch waar de wet in onze ogen voor bedoeld zou moeten zijn. Misschien kan de minister nog een poging doen mij ervan te overtuigen in hoeverre deze kaderwet het primaat van de politiek herstelt. Immers, dat is voor ons de cruciale vraag als het gaat om de beslissing of wij dit wetsvoorstel straks wel of niet zullen kunnen steunen. Voorbijgaand aan al die vragen over de details, is dat voor mij cruciaal. Misschien kan de minister in zijn antwoord proberen toe te lichten hoe hij dat ziet.

Ik heb niettemin nog een drietal vragen en daar wil ik het bij laten, als het gaat om de vragen over dit wetsvoorstel. Wat betreft mijn eerste vraag zal het de minister niet verbazen dat ik dit punt eruit pak, namelijk de fikse salarisverhogingen die wij gezien hebben op het moment dat verschillende zaken zijn verzelfstandigd. Inderdaad was een fikse salarisverhoging aan de top vaak één van de eerste dingen die vrij snel na een verzelfstandiging werden gedaan. Ik zie dat dit in deze kaderwet op zich ook niet geregeld wordt. Een deel van de ZBO's houdt nu de rijksambtenarenregelingen aan en mijn vraag is: waarom zouden wij dat in deze kaderwet niet aan al de ZBO's kunnen opleggen? Er staat dat soms de minister daar invloed op kan uitoefenen, maar ik zie niet in waarom wij dit niet in regels kunnen vastleggen. Het orgaan is weliswaar verzelfstandigd, maar ik zie het toch nog steeds als overheid en dan zouden ook, als het om salarissen gaat, overheidsregels kunnen gelden. Graag verkrijg ik hierop een reactie.

Er is geen afzonderlijke regeling getroffen voor een ZBO die onder toezicht van een andere ZBO staat. Dat is een ingewikkelde kwestie en ik wil graag horen waarom dit zo is. De laatste vraag: waarom vallen onderzoeks- en beheersinstituut niet onder deze kaderwet?

Voorzitter. Mijn laatste opmerking betreft hetgeen ik in een artikel in De Groene Amsterdammer las en wat ik in dit verband heel mooi gezegd vond. De opmerking raakt aan de kritiek die wij op de ZBO's hebben. Het gaat om de zin over de semi-Staat, waarmee onder andere ZBO's worden bedoeld en die luidt: Deze semi-Staat vol agentschappen en zelfstandige bestuursorganen denkt privaat en rekent publiek. Ik meen dat dit de kern is van onze kritiek op ZBO's.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De **voorzitter**: Het debat zal volgende week of de week daarna worden voortgezet. Ik geef de minister in overweging, daar waar het mogelijk is vragen schriftelijk te beantwoorden. Dat zou het debat kunnen bespoedigen.

Sluiting 16.42 uur

□

**Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:**

1. een koninklijke boodschap, ten geleide van het voorstel van wet inzake de geldtransactiekantoren (28229).

Deze koninklijke boodschap, met de erbij behorende stukken, is al gedrukt en rondgedeeld;

2. de volgende brieven:
een, van de minister van Buitenlandse Zaken, ten geleide van het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Armenië tot het vermijden van dubbele belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen en naar het vermogen; Yerevan, 31 oktober 2001 (28234);
twee, van de minister van Justitie, te weten:
een, ten geleide van het verslag van de informele bijeenkomst van de JBZ-ministers van 13 tot 15 februari 2002 (23490, nr. 226);
een, over de aanbeveling van het VN-Mensenrechtencomité (28000-VI, nr. 54);
een, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ten geleide van een rapport van de Binnenlandse veiligheidsdienst, dat handelt over de democratische rechtsorde en islamitisch onderwijs (28006, nr. 7);
een, van de minister van Financiën, over een historisch overzicht van de investeringsbeslissing van KPN in E-plus (28000-IXB, nr. 21);
een, van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, ten geleide van het kabinetsstandpunt n.a.v. de rapportage ''Quick-scan gevolgen beleidsvernieuwing externe veiligheid'' (27801, nr. 16);
een, van de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, over een huisvestingsvergunning (27111, nr. 11);
een, van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, inzake de erkenning van private laboratoria voor de uitvoering van snelle BSE-testen en het toezicht van de overheid (24668, nr. 83).

Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld;

3. de volgende brieven:
een, van de minister van Financiën, ten geleide van de referentielijst RWT's en ZBO's;
een, van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, ten geleide van een ontwerp van een algemene maatregel van bestuur houdende nieuwe regels betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken (Besluit ozonlaagafbrekende stoffen Wms 2002);
twee, van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, te weten:
een, ten geleide van de eindrapportage van de Monitor misbruik en oneigenlijk gebruik Algemene bijstandswet 2000 (M&O Monitor);
een, ten geleide van een afschrift van de brief zoals de inspecteur-generaal voor Werk en Inkomen die recentelijk naar het college van de gemeente Maarssen heeft verstuurd.

**Lijst van ingekomen stukken**

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies en niet te drukken;

4. de volgende brieven:
een, van de voorzitter en de griffier van de Staten van Aruba, ten geleide van een aangenomen motie;
een, van de voorzitter en de griffier van de Staten van de Nederlandse Antillen, ten geleide van een aangenomen motie.

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissie;

5. de volgende brieven:
een, van W.B. Stals, inzake highway/vliegveld;
een, van A. Rem, inzake het personeelsgebrek in de zorg;
een, van ir. A.J. van Eick, inzake afschrift van een brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal;
een, van S.M.Y. Hasan, inzake de schrijnende situatie van Palestijnen in bezette gebieden;
een, van M. Wattimury, inzake afschrift van een brief van de minister van Buitenlandse Zaken;
een, van J.A. Luiken, inzake klacht over het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis te Amsterdam;
een, van P. Quekel, inzake afschrift van een brief aan de minister van Justitie;
een, van M. Meijer-Schouten, inzake afschrift van een brief aan de Sociale verzekeringsbank;
een, van J.G. Zijp, inzake moeilijkheden bij middelkleine ondernemers.

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies;

6. de volgende brieven:
een, van P.J. Gouweleeuw, ten geleide van een gedicht over de Nederlandse politiek;
een, van L. Parlevliet, over ''De weg naar ... Mordor''.

Deze brieven e.a. liggen op de griffie ter inzage.